

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Samhällskunskap 1a1

Tema: Sveriges politiska system

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Demokrati och politiska system på lokal och nationell nivå samt inom EU. Internationella och nordiska samarbeten. Medborgarnas möjligheter att påverka politiska beslut på de olika nivåerna. Maktfördelning och påverkansmöjligheter i olika system och på olika nivåer utifrån olika demokratimodeller och den digitala teknikens möjligheter. Digitalisering och mediers innehåll samt nyhetsvärdering när det gäller frågor om demokrati och politik.

Betygskriterium (E)

Eleven kan använda samhällsvetenskapliga begrepp för att beskriva och förklara några samhällsfrågor. Eleven kan också ge exempel på hur olika aktörer påverkar samhällsfrågor och politiska beslut.

[Gy11, Samhällskunskap 1a1]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till Sveriges politiska system (10 min)

- Presentera målen för lektionen.
- Diskutera vad eleverna redan vet om Sveriges politiska system.
- Visa en översikt över de olika nivåerna i Sveriges politiska system.
- Definiera begreppet demokrati och dess betydelse i Sverige.

2. Gruppdiskussion: Demokrati och medborgarinflytande (15 min)

- Dela in klassen i smågrupper.
- Ge grupperna frågan: "Hur kan medborgare påverka sina politiska ledare?"
- Låt grupperna sammanfatta sina diskussioner.
- Be varje grupp presentera sina tankar för klassen.

3. Genomgång av riksdagen och regeringen (15 min)

- Förklara riksdagens och regeringens roller i Sveriges politiska system.

- Använd diagram för att visualisera arbetsprocesserna.
- Diskutera maktfördelning och dess betydelse i det svenska systemet.
- Ställ öppna frågor för att engagera eleverna.

4. Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Sammanfatta dagens lektion.
- Diskutera vad eleverna lärt sig.
- Ge tid för eleverna att ställa frågor.
- Markera vikten av kritiskt tänkande gällande information om politik.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Politiska system:** Eleverna ska förstå hur Sveriges politiska system fungerar, inklusive dess uppbyggnad och viktiga funktioner. Det handlar om att känna till olika institutioner och deras roller.
- **Demokratis betydelse:** Eleverna skall kunna förklara betydelsen av demokrati och medborgarens roll i det politiska systemet, och förstå hur individen kan påverka genom röstning och engagemang.
- **Maktfördelning:** Lär om principerna för maktfördelning inom det svenska politiska systemet, såsom hur lagar stiftas och hur makten är uppdelad mellan riksdag, regering och domstolar.
- **Medborgarens rättigheter:** Diskutera de rättigheter och skyldigheter som följer med att vara medborgare i Sverige och hur dessa skyddas av lag.
- **Politisk påverkan:** Diskutera hur olika grupper påverkar politiska beslut och möjlighet till inflytande genom exempel som folkomröstningar och lobbyverksamhet.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Demokrati	En form av regering där makten ligger hos folket, som väljer sina representanter.	Från grekiska 'demos' (folk) och 'kratos' (makt).
Riksdag	Den svenska lagstiftande församlingen som ansvarar för att stifta lagar.	Från gammalsvenska 'rik' (nation) och 'dag' (samling).
Regering	Den verkställande makten i sverige, som ansvarar för att leda landets politik och förvaltning.	Från franska 'gouvernement' (styrelse).

Folkomröstning	En direkt omröstning där medborgarna får rösta om en specifik fråga.	Från folk och röstning.
Maktfördelning	Principen av skilda makter som det gäller att fördela, som legislative, executive och judicial.	Från latin 'potentia' (makt).

Diskussionsfrågor

- A. Vilka är fördelarna och nackdelarna med ett demokratiskt system i jämförelse med ett diktatoriskt system?
- B. På vilket sätt kan sociala medier påverka medborgarens möjligheter till politisk påverkan?
- C. Hur bör unga människor engagera sig i politiken för att få sina röster hörda i det svenska samhället?

Aktivitet

Eleverna delas in i små grupper och ska skapa en presentation som belyser ett politiskt system i ett annat land jämfört med Sveriges. Grupperna ska utforska hur beslut fattas och vilken makt medborgarna har i det systemet. Presentationerna kan göras i form av en poster eller en digital presentation och redovisas för klassen.

Exit-ticket

Frågor	Svar
Vad är en demokrati?	En politik där folket har makt.
Vilka är Sveriges grundlagar?	Regeringsformen, Tryckfrihetsförordningen, Yttrandefrihetsgrundlagen, och Successionsordningen.
Vad är Riksdagens huvuduppgifter?	Stifta lagar och besluta om budget.
Hur kan medborgarna påverka politiska beslut?	Genom att rösta, delta i debatter, eller engagera sig i politiska partier.
Vad innebär maktfördelning?	Att makten delas mellan olika institutioner som riksdag, regering och domstolar.
Vad är skillnaden mellan parlamentarism och presidentstyre?	Parlamentarism innebär att regeringen är beroende av en majoritet i riksdagen, medan presidentstyre innebär en stark president med oberoende makt.
Vad innebär en folkomröstning?	En omröstning där medborgarna får ta ställning till en specifik fråga.
Vilken roll spelar media i en demokrati?	Media informerar och granskar makten samt ger utrymme för olika åsikter.

Hemuppgift

Till nästa lektion ska eleverna forska om ett antal aktuella politiska frågor i Sverige och förbereda en sammanställning. Gör en lista med frågor de vill se svar på och redovisa dessa i kort form, max 1 A4-sidan.

Citat

"Demokrati är den värsta formen av regering, bortsett från alla de andra former som har prövats från tid till annan." - Winston Churchill, 1947.
Citatet betonar vikten av att förstå att även om demokratin har sina brister så är den fortfarande den mest effektiva formen av regering för att skydda individens rättigheter.

Tags: [Lektion](#)